

**Referat de aprobare la proiectul Deciziei președintelui Autorității Naționale
pentru Administrare și Reglementare în Comunicații
privind aprobarea condițiilor tehnice și economice de acces
la infrastructura fizică municipală (canalizația subterană)
destinată instalării de rețele publice de comunicații electronice
în municipiul Sibiu**

I. Cadrul legislativ relevant

Conform prevederilor art. 25 din Legea nr. 159/2016¹:

„(1) În cazul proiectelor de infrastructură fizică destinate instalării de rețele de comunicații electronice sau de fibră optică neechipată, realizate cu participarea sau sprijinul autorităților administrației publice centrale ori locale sau finanțate, total ori parțial, din fonduri publice, furnizorii de rețele publice de comunicații electronice beneficiază de acces deschis la această infrastructură fizică cu respectarea principiilor nediscriminării, proporționalității și obiectivității.

(2) Condițiile tehnice și economice în care se realizează accesul la infrastructură al furnizorilor de rețele publice de comunicații electronice în cazul prevăzut la alin. (1), precum și orice modificare sau completare a acestora, se supun aprobării emise prin decizie a președintelui ANCOM.

(3) Actele administrative prin care se stabilesc orice fel de condiții de operare a infrastructurilor fizice care fac obiectul proiectelor prevăzute la alin. (1) produc efecte juridice în ceea ce privește condițiile tehnice și economice în care se realizează accesul furnizorilor de rețele publice de comunicații electronice la aceste infrastructuri fizice, numai după emiterea aprobării prevăzute la alin. (2).

(4) În vederea aplicării dispozițiilor alin. (2), autoritățile administrației publice centrale ori locale care participă, sprijină sau finanțează, total sau parțial, realizarea unor proiecte de infrastructură fizică destinate instalării de rețele publice de comunicații electronice sau de fibră optică neechipată au obligația de a transmite ANCOM, pe lângă documentul care conține propunerile privind condițiile tehnice și economice de acces, și documentația care fundamentează proiectul de infrastructură fizică.

(5) ANCOM decide cu privire la solicitarea de aprobare a condițiilor tehnice și economice de acces în termen de maximum 90 de zile de la data înregistrării documentelor prevăzute la alin. (4).

(6) În cazul în care documentele transmise potrivit alin. (4) necesită completări, termenul prevăzut la alin. (5) se suspendă de la data comunicării solicitării de completare până la data primirii acestor completări de către ANCOM.”

În temeiul acestor dispoziții legale, pentru proiectele de instalare de infrastructură fizică realizate cu participarea sau sprijinul autorităților administrației publice centrale ori locale sau finanțate, total ori parțial, din fonduri publice, furnizorii de rețele publice de comunicații electronice beneficiază de acces deschis la această infrastructură fizică, condițiile tehnice și economice de realizare a accesului la infrastructura fizică urmând a produce efecte juridice după parcurgerea unui mecanism legal specific - cel al aprobării emise prin decizie a președintelui Autorității Naționale pentru Reglementare și Administrare în Comunicații (denumită în continuare ANCOM sau *Autoritatea*).

Participarea sau sprijinul autorităților administrației publice centrale ori locale poate fi realizat sub diverse forme, acestea netrebuind să fie, în mod necesar, exclusiv de ordin financiar. Conceptul de **fonduri publice** trebuie interpretat în sensul art. 107 din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene și al jurisprudenței Curții de Justiție a Uniunii Europene (denumită în continuare CJUE), fiind incluse aici, de exemplu, și resursele financiare ale unei întreprinderi publice².

Autoritățile administrației publice centrale sau locale care gestionează finanțarea, participă ori acordă sprijin proiectului de instalare de infrastructură fizică stabilesc, de regulă, și condițiile tehnice și economice în care se realizează accesul furnizorilor de rețele publice de comunicații electronice la respectiva infrastructură fizică. Conform prevederilor legale sus-menționate, pentru ca aceste condiții de acces tehnice și economice să producă efecte, autoritățile administrației publice centrale sau locale trebuie să obțină aprobarea ANCOM.

¹ Legea nr. 159/2016 privind regimul infrastructurii fizice a rețelilor de comunicații electronice, precum și pentru stabilirea unor măsuri pentru reducerea costului instalării rețelilor de comunicații electronice, cu completările ulterioare.

² A se vedea în acest sens, de exemplu, considerentul nr. 67 din Hotărârea Tribunalului Uniunii Europene în cauza T-358/94 (Compagnie nationale Air France împotriva Comisiei Europene), considerentul nr. 50 din Hotărârea CJUE în cauza C-83/98 P (Republica Franceză împotriva Ladbroke Racing Ltd și a Comisiei Europene), considerentul nr. 37 din Hotărârea CJUE în cauza C-482/99 (Republica Franceză împotriva Comisiei Europene).

În procesul de analiză necesar emiterii deciziei de aprobare, ANCOM urmărește ca accesul furnizorilor de rețele la infrastructura realizată prin intermediul proiectului să fie asigurat în condițiile tehnice și economice care să respecte principiile nediscriminării, proporționalității și obiectivității.

Asigurarea **accesului deschis** presupune un serviciu de acces funcțional oferit în mod transparent și nediscriminatoriu operatorilor pe piețele de gros, punând la dispoziția acestora toate formele posibile de acces, astfel încât, într-un cadru neutru tehnologic, se creează premise pentru dezvoltarea unei concurențe sustenabile la nivelul piețelor cu amănuntul, asigurând furnizarea de servicii competitive pentru utilizatorii finali.

Înțelegem prin **nediscriminare** obligația de a aplica condiții echivalente în circumstanțe echivalente. În mod specific, pentru a asigura aplicarea principiului nediscriminării, furnizorul de elemente de infrastructură trebuie să ofere condiții echivalente de acces la infrastructură în circumstanțe echivalente tuturor persoanelor care solicită sau care beneficiază deja de acces la infrastructura pe care acesta o administrează.

Implementarea principiului nediscriminării necesită totodată adoptarea unor măsuri menite să asigure verificarea îndeplinirii exigențelor acestuia. De exemplu, cererile de informații, de acces sau de utilizare a infrastructurii, depuse de solicitanții de acces, trebuie tratate în același interval de timp. Trebuie asigurat un nivel identic de transparență în ceea ce privește stadiul în care se află cererile, iar răspunsurile negative trebuie motivate în mod obiectiv. Totodată, publicarea informațiilor necesare privind accesul la infrastructură și a unui model de contract privind accesul la infrastructură sunt determinante în asigurarea aplicării adecvate a principiului nediscriminării. Aceste informații ar trebui să cuprindă o descriere suficient de detaliată a serviciilor de acces la infrastructură oferite, precum și condițiile tehnice și economice, inclusiv de preț, corespunzătoare fiecăruia dintre aceste servicii.

Principiul **proporționalității** impune ca măsurile adoptate să fie adecvate și necesare scopului urmărit. Deși acest principiu este menționat în Tratatul de la Lisabona, CJUE este instituția care l-a statuat ca principiu fundamental al dreptului european. Pentru a stabili dacă o măsură este în acord cu principiul proporționalității, este necesar de analizat dacă mijloacele prin care se urmărește atingerea obiectivului urmărit corespund importanței acestui obiectiv și, de asemenea, dacă sunt necesare pentru atingerea acestuia. Totodată, principiul proporționalității impune păstrarea unui echilibru între interesele particulare și interesul colectivității.

Astfel, principiul proporționalității presupune îndeplinirea a două criterii: adecvare și necesitate. **Adecvarea** presupune ca mijloacele să fie potrivite pentru atingerea obiectivelor legitime propuse, iar **necesitatea** are în vedere caracterul indispensabil al soluțiilor adoptate pentru atingerea acestor scopuri.

Aplicând aceste criterii la condițiile în care un proiect de instalare de infrastructură trebuie să asigure accesul deschis la elementele de infrastructură pe care le creează, considerăm că pentru a asigura respectarea principiului proporționalității, condițiile de acces stabilite trebuie să fie adecvate și mai ales necesare pentru atingerea scopului propus prin realizarea respectivului proiect.

În legătură cu principiul **obiectivității**, acesta are în vedere stabilirea unor condiții de acces prin luarea în considerare doar a circumstanțelor obiective, eliminând astfel orice influență externă care nu poate fi fundamentată pe elemente cuantificabile.

II. Competența ANCOM

În temeiul prevederilor art. 25 din Legea nr. 159/2016, în vederea aprobării condițiilor de acces la infrastructura fizică municipală destinată instalării de rețele publice de comunicații electronice, prin adresa nr. 91409/09.12.2016, înregistrată la ANCOM cu nr. SC-32865/12.12.2016, Primăria Municipiului Sibiu (denumită în continuare PMS) a înaintat documentele intitulate „Regulament privind utilizarea infrastructurii subterane pentru comunicații electronice în municipiul Sibiu” și „Contract de

închiriere”.

La o analiză preliminară pe baza informațiilor din adresa PMS, ANCOM a constatat că PMS construiește canalizație subterană destinată instalării de rețele publice de comunicații electronice, atât **din fonduri proprii ale autorității publice locale, cât și din fonduri europene.**

În aceste condiții ANCOM are competența legală de a emite aprobarea privind condițiile tehnice și economice în care se realizează accesul la infrastructură al furnizorilor de rețele publice de comunicații electronice.

III. Solicitarea PMS de aprobare a condițiilor de acces la infrastructura fizică municipală (canalizația subterană)

Pentru a putea răspunde solicitării PMS din decembrie 2016, Autoritatea a solicitat PMS, prin adresa cu numărul SC-DJ-2117/25.01.2017, informații concludente despre proiectele prin care s-a realizat canalizația subterană, care să permită Autorității să evalueze modul în care se propune oferirea serviciilor de acces la această infrastructură, în vederea asigurării respectării principiilor legale de nediscriminare, proporționalitate și obiectivitate privind accesul furnizorilor de rețele publice de comunicații electronice.

PMS a răspuns solicitării ANCOM prin adresa cu numărul 10578/14.02.2017, înregistrată la ANCOM cu nr. SC-5302/17.02.2017, completând informațiile transmise anterior Autorității cu privire la anumite zone de canalizație subterană a municipiului Sibiu, dedicată rețelelor de comunicații electronice, cu informații noi, legate de infrastructura subterană realizată în cadrul proiectului „Calea Verde spre Dezvoltare Durabilă”, lansat de Agenția privind Protecția Mediului Sibiu și finanțat prin Mecanismul Financiar SEE/norvegian, care a vizat și amplasarea subterană a cablajelor electrice și de telecomunicații pe anumite artere din municipiul Sibiu.

Astfel, în legătură cu aceste ultime obiective de investiții, au fost înaintate Autorității Hotărârile Consiliului Local al municipiului Sibiu pentru aprobarea indicatorilor tehnico-economici, studiile de fezabilitate, planșe desenate care au stat la baza documentației de urbanism pentru autorizarea obiectivelor, precum și un proces verbal al unei întâlniri la nivel local care a urmărit stabilirea necesarului de tubulatură pentru canalizația subterană.

În urma analizării documentației transmise de PMS, Autoritatea a considerat că nu au fost îndeplinite în totalitate cerințele din solicitarea ANCOM nr. SC-DJ-2117/25.01.2017, prin urmare a solicitat acesteia, prin adresa nr. SC-DJ-9530/29.03.2017, o serie de informații suplimentare referitoare la infrastructura metropolitană destinată instalării de rețele publice de comunicații electronice.

În consecință, PMS a răspuns la solicitarea Autorității prin adresa nr. 87100/26.10.2017, înregistrată la ANCOM cu nr. SC-29947/31.10.2017, prin care a adus anumite clarificări la problemele punctuale comunicate de Autoritate și a transmis versiuni actualizate ale documentelor care conțin condițiile tehnice și economice de acces, ca urmare, în principal, a intenției de modificare a tarifului de acces prevăzut în documentele înaintate ANCOM în data de 9.12.2016. În plus, PMS a transmis Autorității modalitatea de calcul a tarifelor propuse pentru accesul furnizorilor de comunicații electronice la infrastructura subterană de canalizație destinată instalării de rețele publice de comunicații electronice.

Ca urmare a adresei ANCOM nr. SC-CVP1-10569/30.03.2018, prin care au fost solicitate informații legate de rezultatele consultării furnizorilor de rețele publice de comunicații electronice prezenți în zonă în ceea ce privește accesul în canalizația municipală, PMS a răspuns prin adresa înregistrată la ANCOM cu nr. SC-16865/21.05.2018. Astfel, aceasta a precizat necesarul de tubulatură pentru canalizația subterană, precum și modul de organizare a accesului în canalizație rezultate în urma analizării răspunsurilor primite de la furnizorii de rețele publice de comunicații electronice.

PMS a revizuit condițiile de acces propuse anterior și, prin adresa nr. 61952/09.08.2019, înregistrată la ANCOM cu nr. SC-24958/19.08.2019, a transmis ANCOM documentele „Regulament privind condițiile de acces la infrastructura fizică municipală (canalizația subterană) destinată instalării de rețele publice de comunicații electronice în municipiul Sibiu” (denumit în continuare *Regulament de acces*), „Contract de acces al furnizorilor de rețele publice de comunicații electronice la infrastructura fizică (canalizația subterană) pentru rețelele publice de comunicații electronice realizată de municipiul Sibiu” (denumit în continuare *Contract de acces*) și „Cerere pentru acordarea dreptului de acces la infrastructura fizică municipală (canalizația subterană) destinată instalării de rețele publice de comunicații electronice în municipiul Sibiu” (denumită în continuare *Formular de acces*), precum și modelul de calculație a costurilor în baza căruia PMS a determinat tarifele de acces la infrastructură.

IV. Infrastructura fizică municipală (canalizația subterană) destinată instalării de rețele publice de comunicații electronice în municipiul Sibiu

PMS a înaintat ANCOM documentația proiectelor realizate pe strada Bieltz, Calea Turnișorului, Calea Poplăcii, Calea Cisnădiei, strada Nicolae Iorga, strada Ludoș, precum și în cadrul proiectului „Calea Verde spre o Dezvoltare Durabilă” realizat pe bulevardul Victoriei, bulevardul Corneliu Coposu, bulevardul Vasile Milea, șoseaua Alba Iulia și strada Calea Dumbrăvii.

Conform informațiilor transmise de PMS, infrastructura fizică municipală (canalizația subterană) pusă la dispoziția furnizorilor de rețele publice de comunicații electronice este constituită din:

- canalizația de transport (magistrală), la nivelul căreia sunt instalate în diferite configurații tuburi PVC de $\Phi 110\text{mm}$, $\Phi 90\text{mm}$, $\Phi 63\text{mm}$, $\Phi 40\text{mm}$, tuburi HDPE de $\Phi 63\text{mm}$, $\Phi 40\text{mm}$, $\Phi 20\text{mm}$;

- canalizația de distribuție (racorduri), la nivelul căreia sunt instalate în diferite configurații tuburi HDPE $\Phi 63\text{mm}$, $\Phi 40\text{mm}$, $\Phi 32\text{mm}$;

- camere de tragere (cămine) pentru telecomunicații având dimensiunile de 1,5 m x 1,5 m x 1,7 m (L x l x H), camere de tragere având dimensiunile interioare de 1,8 m x 1 m x 1,25 m (L x l x H), camere de tragere de tip „B” având dimensiunile de 1,8 m x 1,1 m x 1,7 m (L x l x H), camerete având dimensiunile interioare de 0,9 m x 0,9 m x 1 m (L x l x H), camerete de formă cilindrică cu diametrul interior de 1 m și înălțimea de 1 m.

De asemenea, conform informațiilor transmise de PMS, aceasta pune la dispoziția furnizorilor de rețele publice de comunicații electronice servicii de închiriere spațiu în canalizația de transport sau de distribuție, în vederea instalării, prin tehnologii de instalare corespunzătoare, a cablurilor de fibră optică sau de cupru.

Infrastructura fizică subterană realizată va rămâne în proprietatea municipalității, iar accesul furnizorilor de rețele publice de comunicații electronice la aceasta se va realiza în condițiile stabilite de către autoritatea locală în calitatea sa de proprietar, în cadrul organizatoric creat prin adoptarea Regulamentului de acces. PMS își propune ca tuturor furnizorilor de rețele publice de comunicații electronice să le fie acordate aceleași condiții de acces și utilizare a infrastructurii subterane.

Prin punerea în aplicare a Regulamentului de acces, dreptul de acces urmează a se acorda tuturor furnizorilor de rețele publice de comunicații electronice, ca urmare a aprobării solicitării acestora, în baza unei analize și a planificării modului de ocupare a spațiului disponibil, în funcție de necesități, urmărindu-se utilizarea optimă și judicioasă a spațiului din canalizație.

În măsura în care sunt îndeplinite condițiile pentru acordarea accesului în infrastructura subterană de canalizație, PMS încheie cu furnizorii de rețele publice de comunicații electronice contracte de acces prin care se stabilesc condițiile de exercitare a acestui drept, urmând ca aceștia să își instaleze rețelele publice de comunicații electronice dezvoltate pe suport de fibră optică, cablu de cupru torsadat sau cablu coaxial, în tuburi/tubete, sub supravegherea reprezentanților autorității publice locale.

V. Analiza ANCOM în vederea aprobării condițiilor de acces la infrastructura fizică (canalizația subterană) destinată instalării de rețele publice de comunicații electronice în municipiul Sibiu

Prevederile legate de condițiile tehnice și economice de acces supuse aprobării ANCOM sunt cele propuse prin Regulamentul de acces, Contractul de acces și Formularul de acces, transmise de PMS prin adresa nr. 61952/09.08.2019, înregistrată la ANCOM cu nr. SC-24958/19.08.2019.

Autoritatea va analiza, în cele ce urmează, dacă ansamblul condițiilor de acces la infrastructura fizică (canalizația subterană) propuse de PMS respectă principiile legale de nediscriminare, proporționalitate și obiectivitate.

Condițiile tehnice și economice de acces ale furnizorilor de rețele publice de comunicații electronice cuprinse în propunerea de Regulament de acces analizată se bazează pe caracteristicile constructive și funcționale ale infrastructurii fizice dezvoltate de municipiul Sibiu, în cadrul obiectivelor de investiții realizate pe strada Bieltz, calea Turnișorului, calea Poplăcii, calea Cîsnădiei, strada Nicolae Iorga, strada Luduș, precum și în cadrul proiectului „Calea Verde spre o Dezvoltare Durabilă” realizat pe bulevardul Victoriei, bulevardul Corneliu Coposu, bulevardul Vasile Milea, șoseaua Alba Iulia și strada Calea Dumbrăvii.

Dispozițiile Regulamentului de acces propus sunt aplicabile la nivelul întregului municipiu, cu excepția obiectivelor de investiții pentru care se stabilesc caracteristici constructive și funcționale semnificativ diferite de cele care au fost implementate pentru proiectele de instalare de infrastructură fizică subterană menționate mai sus ori dacă obiective de investiții viitoare prezintă caracteristici constructive și funcționale similare, dar volumul de tubulatură solicitat de furnizorii de rețele de publice de comunicații electronice este semnificativ mai mare decât în cazul acestor proiecte.

V. 1. Condițiile tehnice de acces la infrastructura fizică (canalizația subterană) destinată instalării de rețele publice de comunicații electronice în municipiul Sibiu

În vederea asigurării accesului furnizorilor la resursele limitate reprezentate de infrastructura fizică municipală (canalizația subterană), PMS a avut în vedere o serie de reguli de acces, prin care se asigură utilizarea optimă și judicioasă a spațiului din canalizație, păstrarea unei rezerve de tuburi pentru o perioadă mai mare de timp, disponibilizarea spațiului alocat dar neutilizat și reintroducerea acestuia în procedura de alocare. Astfel, în conformitate cu art. 4 și 5 din Regulamentul de acces:

- infrastructura fizică construită de municipiul Sibiu, inclusiv cea în care au fost instalate deja unul sau mai multe cabluri fără tubete la data analizei propunerii de Regulament de acces, asigură următoarele capacități minime de ocupare a întregii tubulaturi instalate în subteranul spațiilor publice:

a) pentru canalizația de transport/magistrală:

- minimum 12 cabluri instalate în tuburile de $\Phi 110$ mm;
- minimum 8 cabluri în tuburile de $\Phi 90$ mm;
- minimum 4 cabluri în tuburi de $\Phi 63$ mm;
- minimum 2 cabluri în tuburi de $\Phi 40$ mm.;
- minimum 1 cablu în tuburi de $\Phi 20$ mm.

b) pentru canalizația de distribuție (racorduri/bransamente):

- minimum 6 cabluri în tuburi cu $\Phi 63$ mm;
- minimum 3 cabluri în tuburi cu $\Phi 40$ mm;
- minimum 2 cabluri în tuburi cu $\Phi 32$ mm.

- în cazul în care la data intrării în vigoare a Regulamentului de acces nu există instalate deja unul sau mai multe cabluri fără tubete, introducerea cablurilor în canalizație se va realiza exclusiv prin utilizarea de către furnizorii de rețele publice de comunicații electronice beneficiari ai accesului, de tubete și sau dispozitive/tubete textile (fabric innerducts), cu respectarea capacităților minime menționate mai sus.

- în cazul în care la data intrării în vigoare a Regulamentului de acces există instalate deja unul sau mai multe cabluri fără tubete, în situația solicitării de introducere a unui nou cablu, instalarea noilor cabluri se va realiza în funcție de opțiunea furnizorului beneficiar, fie prin utilizarea de tubete sau dispozitive/tubete textile (fabric innerducts), fie prin instalarea cablurilor fără tubete, cu respectarea capacităților minime menționate.

- accesul furnizorilor se acordă pe baza planificării de către PMS a ocupării spațiilor în infrastructură, în funcție de necesitățile furnizorilor;

- ocuparea volumului de tubulatură introdusă în canalizație se face:

- o pentru elemente de infrastructură fizică de tip transport/magistrală: prin ocuparea mai întâi a volumului inițial solicitat de fiecare furnizor de rețele publice de comunicații electronice, care va fi temeinic justificat dacă acesta depășește unitatea de alocare (o tubetă cu diametrul exterior de 14 mm sau spațiul corespunzător unei tubete cu diametrul exterior de maximum 14 mm);
- o pentru elemente de infrastructură fizică de tip distribuție (racorduri/branșamente): o singură unitate de alocare pentru fiecare furnizor de rețele publice de comunicații electronice solicitant (o tubetă cu diametrul exterior 10 mm sau spațiul corespunzător unei tubete cu diametrul exterior de maximum 10 mm pentru cabluri de cupru; pentru cablurile de cupru sunt acceptabile ușoare depășiri justificate ale dimensiunii de 10 mm).

- ocuparea tuburilor se face progresiv, avându-se în vedere ocuparea succesivă a fiecărui tub; furnizorii sunt asociați de către PMS pentru ocuparea fiecărui tub, în funcție de dimensiunea și tipul suportului de comunicații utilizat, precum și în funcție de solicitări;

- ocuparea tuburilor se face corelat cu alocarea spațiului aferent în camerele de tragere, iar furnizorii trebuie să facă dovada utilizării judicioase a unităților alocate;

- ocuparea spațiului disponibil în camerele de tragere pentru asigurarea rezervei de cablu, precum și pentru amplasarea unei cutii de joncțiuni cu un volum de maxim 8 dm³ se va face în limita volumului infrastructurii fizice utilizând tehnologii de instalare care să nu pericliteze rețelele existente, dacă acestea au fost instalate corespunzător din punct de vedere tehnologic;

- suplimentarea solicitării inițiale de spațiu în camerele de tragere și în canalizație se face pentru toți furnizorii, cu justificarea solicitărilor de suplimentare a volumului inițial alocat, în condiția utilizării reale, efective, a tuturor resurselor puse la dispoziție de PMS. Se evită, astfel, solicitările exagerate și nejustificate, care ar crea o posibilă discriminare între furnizori și restrângerea, blocarea sau distorsionarea concurenței prin blocarea unor resurse;

- toți furnizorii care au contract de acces cu PMS, precum și cei care utilizează partajat rețeaua unui furnizor cu care PMS are încheiat un contract de acces, au drept de acces la tuburile din canalizația de distribuție pentru a conecta utilizatorii finali la rețelele proprii;

- furnizorii înștiințează PMS în situația în care nu mai utilizează sau înstrăinează rețelele proprii instalate în infrastructura municipală; în cazul în care rețelele prezente în infrastructura fizică nu mai sunt utilizate, spațiul devenit disponibil după dezinstalarea acestora se reintroduce în procedura de alocare pentru solicitări viitoare;

- furnizorii execută lucrările de instalare și întreținere a rețelelor proprii fără a aduce prejudicii infrastructurii municipale sau rețelelor altor furnizori.

V. 2. Tarife de acces la infrastructura fizică (canalizația subterană) destinată instalării de rețele publice de comunicații electronice în municipiul Sibiu

Serviciile de acces puse la dispoziția furnizorilor de rețele publice de comunicații electronice de PMS sunt:

- serviciul de închiriere spațiu în canalizația de transport/magistrală în vederea instalării prin tehnologii de instalare corespunzătoare a unui cablu de fibră optică sau de cupru. Acest serviciu reprezintă închirierea de spațiu într-unul din tuburile instalate în canalizația de transport, având diametrul de 110 mm, 90 mm, 63 mm, 40 mm sau 20 mm, în care se poate instala un cablu de fibră optică sau un cablu de cupru, tubul fiind mărginit în ambele capete de câte o cameră/cameretă de tragere sau având un capăt într-o cameră/cameretă de tragere, celălalt capăt fiind terminat la nivelul unui stâlp;

- serviciul de închiriere spațiu în canalizația de distribuție în vederea instalării prin tehnologii de instalare corespunzătoare a unui cablu de fibră optică sau de cupru. Acest serviciu reprezintă închirierea de spațiu într-unul din tuburile instalate în canalizația de distribuție, având diametrul de 63 mm, 40 mm sau 32 mm, în care se poate instala un cablu de fibră optică sau un cablu de cupru, tubul fiind mărginit la un capăt de o cameră/cameretă de tragere, celălalt capăt fiind terminat la nivelul cutiei de distribuție a bransamentului clădirii.

Fiecare dintre serviciile de mai sus include, la cerere, fără costuri suplimentare pentru furnizorii de rețele publice de comunicații electronice, spațiul necesar pentru constituirea rezervei de cablu, precum și un volum de maxim 8 dm³ pentru amplasarea unei cutii de joncțiuni în camera/camereta de tragere, acolo unde există spațiu disponibil.

Tarifele aferente serviciilor de acces descrise mai sus și modalitatea de stabilire a acestora vor fi detaliate în continuare.

V.2.1. Modelul de calculație a costurilor în baza căruia Primăria Municipiului Sibiu a determinat tarifele de acces la infrastructură

În modelul de calculație a costurilor, PMS a luat în considerare faptul că infrastructura subterană realizată a vizat amplasarea subterană a cablajelor (tubulatură) pentru liniile electrice și rețelele de telecomunicații pe anumite artere din municipiul Sibiu. Astfel, costurile aferente amplasării cablajelor electrice nu au fost alocate serviciilor de acces la infrastructură supuse aprobării.

Au fost identificate următoarele categorii de costuri:

- investiții: lucrări civile, tuburi (separat pentru fiecare tip/diametru), camere;
- cheltuieli operaționale de întreținere și exploatare a rețelei de infrastructură fizică.

Pe baza informațiilor privind numărul cablurilor ocupate pentru fiecare tip de tub, pe fiecare din străzile din documentația furnizată, a fost calculată capacitatea teoretică de tuburi necesare pentru cererea actuală (pe fiecare tip și pe fiecare stradă), PMS folosind drept bază de conversie capacitățile de referință incluse la art. 4 alin. (3) din Regulamentul de acces. De asemenea, a fost determinată capacitatea de rezervă pe termen lung³. PMS nu a inclus în calculul tarifului costurile cu tuburile neocupate și nerezervate pe termen lung.

PMS a luat în calcul, la stabilirea tarifului, o durată de viață de 40 de ani, similar cu alte proiecte reglementate de către ANCOM.

³ 25% din capacitatea instalată pe fiecare tip de tub, pe fiecare stradă din cele incluse în documentație

A fost utilizată o rată de actualizare pentru calcularea costurilor pe ciclul de viață de 5,6%, cea mai recentă valoare disponibilă⁴.

Costurile de capital anualizate, respectiv cheltuielile operaționale, au fost alocate, acolo unde a fost posibil, direct pe serviciile de închiriere spațiu în canalizația de transport, respectiv închiriere spațiu în canalizația de distribuție; costul cu lucrările civile (săpătura) și costul cameretelor au fost alocate pe baza ponderii lungimii săpăturii necesare pentru canalizația de transport, respectiv distribuție (estimând o lungime medie de 1 metru pentru săpătura aferentă exclusiv canalizației de distribuție, pe ambele părți ale străzilor).

Ținând cont de faptul că majoritatea lungimii șanțului este utilizată în comun pentru transport și distribuție, PMS a repartizat costul comun între cele două canalizații (transport și distribuție) pe baza ponderii lungimii cablurilor instalate pe transport, respectiv distribuție.

V.2.2. Analiza modelului de cost transmis de PMS

Pentru analiza modelului de cost privind tarifele de acces la canalizație realizat de PMS, ANCOM a ținut cont de necesitatea aplicării principiilor conforme cu legislația și practica relevantă în materia calculației costurilor, după cum urmează:

a) *principiul cauzalității*, conform căruia costurile sunt alocate direct sau indirect pe servicii, în funcție de inductorii care determină generarea respectivelor costuri. Astfel, dacă un singur serviciu se află la originea unui anumit cost, aplicarea principiului cauzalității conduce la alocarea directă a întregului cost pe serviciul care l-a determinat. Dacă mai multe servicii sunt la originea unui anumit cost, aplicarea principiului cauzalității conduce la alocarea costului respectiv pe servicii, proporțional cu consumul elementului, de exemplu prin determinarea unor factori de utilizare a elementelor de infrastructură fizică de către diferitele servicii. Acolo unde există mai multe posibilități de măsurare a consumului elementului, modelul a utilizat unitatea de măsură cea mai pertinentă posibilă din punctul de vedere al utilizării elementului.

b) *principiul obiectivității*, conform căruia alocarea și repartizarea costurilor este obiectivă și nu urmărește obținerea de beneficii pentru PMS sau pentru un terț, pentru un produs, un serviciu sau pentru un element al infrastructurii fizice.

c) *principiul nediscriminării*, conform căruia se înțelege obligația de a acorda condiții echivalente în circumstanțe echivalente. În mod specific, pentru a asigura aplicarea principiului nediscriminării, PMS oferă condiții echivalente de acces la infrastructură fizică în circumstanțe echivalente tuturor celor care solicită sau care beneficiază deja de acces la canalizația pe care aceasta o administrează.

d) *principiul proporționalității* presupune îndeplinirea a două criterii: adecvare și necesitate. Adecvarea presupune ca mijloacele să fie potrivite pentru atingerea obiectivelor legitime propuse, iar necesitatea are în vedere caracterul indispensabil al soluțiilor adoptate pentru atingerea acestor scopuri. Respectarea principiului proporționalității înseamnă asigurarea corelației între necesitate, obiectul contractului și cerințele solicitate, așa încât fiecare beneficiar să poată obține serviciile și resursele de care are nevoie atunci când solicită accesul. PMS trebuie să se asigure că solicitantul are capacitatea de a duce eventualul contract la bun sfârșit, dar nu va pune condiții împovărătoare, excesive, care ar duce la eliminarea eventualilor furnizori interesați.

În scopul verificării modelului de calculație a costurilor furnizat de PMS, au fost parcurși următorii pași:

a) verificarea informațiilor privind investițiile, detaliate pe categorii omogene (tuburi,

⁴ Conform Ordinului nr. 2717 din 27 decembrie 2018 privind revizuirea ratei de actualizare ce va fi utilizată la atribuirea contractelor de achiziție publică

camerete, lucrări civile) - acestea au fost verificate, pe baza principiului materialității, cu devizele de lucrări solicitate de ANCOM și puse la dispoziție de către PMS.

De asemenea, a fost verificată dimensionarea rețelei de canalizație în raport cu cererea actuală de servicii, inclusiv rezerva pe termen lung.

Costul lucrărilor civile a fost analizat comparativ cu informații din proiecte similare disponibile, nivelul costului unitar (per km) înregistrat de PMS fiind comparabil cu nivelul costurilor înregistrat în proiecte similare de infrastructură.

b) verificarea costurilor anuale ale activelor imobilizate, în vederea alocării acestora în cadrul categoriilor omogene de cost.

c) verificarea cheltuielilor operaționale – au fost solicitate detalii privind natura și cuantumul cheltuielilor operaționale și au fost comparate cu proiecte similare de infrastructură, acestea situându-se sub nivelul cheltuielilor operaționale evaluate în proiecte similare, întrucât prezintă doar cheltuieli operaționale directe.

d) verificarea alocării costurilor pe servicii – au fost analizați inductorii de cost utilizați pentru alocarea pe servicii a costurilor, pentru a verifica dacă aceștia corespund principiilor obiectivității și cauzalității costurilor.

V.2.3. Rezultatele modelului de cost

Modelul de calculație a costurilor evidențiază costurile pe unitatea de producție pentru serviciul modelat.

Astfel, tarifele propuse de PMS pentru serviciile de acces la infrastructura fizică realizată, puse la dispoziția furnizorilor de rețele publice de comunicații electronice nu vor depăși:

- **1,41 lei/an/ml** pentru serviciul de **închiriere spațiu în canalizația de transport** în vederea instalării prin tehnologii de instalare corespunzătoare a unui cablu de fibră optică sau de cupru;
- **2,03 lei/an/ml** pentru serviciul de **închiriere spațiu în canalizația de distribuție** în vederea instalării prin tehnologii de instalare corespunzătoare a unui cablu de fibră optică sau de cupru;

Pentru diametrul exterior al cablului/tubetei instalate mai mare de 14 mm (în canalizația de transport) sau 10 mm (în canalizația de distribuție), tariful va fi obținut prin aplicarea unui coeficient de creștere (calculat ca raport dintre diametrul exterior al cablului/tubetei respective exprimat în mm și 14, în cazul canalizației de transport sau 10 mm, în cazul canalizației de distribuție).

Tarifele de mai sus se aplică în funcție de lungimea reală a cablurilor și/sau tubetelor care fac obiectul accesului, nu includ TVA și vor fi indexate anual cu rata inflației.

V. 3. Alte condiții tehnice și economice de acces la infrastructura fizică (canalizația subterană) destinată instalării de rețele publice de comunicații electronice în municipiul Sibiu

Implementarea **principiului nediscriminării** necesită adoptarea unor **măsuri** menite să asigure verificarea îndeplinirii exigențelor acestuia.

În primul rând, o terță parte obiectivă ar trebui să poată verifica oricând dacă în contractele de acces cu diferiți furnizori de rețele publice de comunicații electronice sunt incluse condiții echivalente de acces. Pentru aceasta, este necesar ca terțele părți să aibă cunoștință de conținutul contractelor

respectiv, putând astfel verifica echivalența clauzelor existente în raporturile contractuale stabilite cu ceilalți furnizori care au dobândit drepturi de acces.

Includerea de către PMS în cadrul art. 5 alin. (10) din Regulamentul de acces a prevederii privind obligativitatea furnizorilor de a transmite către Autoritate o copie de pe aceste contracte, conform dispozițiilor Deciziei președintelui ANCOM nr. 274/2018, impusă de prevederile Legii nr. 159/2016, este menită să contribuie la îndeplinirea cerinței de mai sus.

De asemenea, publicarea Regulamentului de acces, respectiv a Contractului de acces, sunt determinante în asigurarea aplicării adecvate a principiului nediscriminării. Totodată, pentru a corespunde aplicării acestui principiu, Contractul de acces, respectiv Regulamentul de acces trebuie să cuprindă o descriere suficient de detaliată a serviciilor de acces la infrastructură, precum și condițiile tehnice și economice, inclusiv de tarificare, corespunzătoare fiecăruia dintre aceste servicii.

Având în vedere că în cadrul Contractului de acces, la art. 10 pct. 10.2 este menționat faptul că acesta se completează, printre altele, cu prevederile Regulamentului de acces, este suficient ca elementele menționate mai sus să fie detaliate în Regulamentul de acces.

Astfel, în cuprinsul Regulamentului de acces propus de PMS se regăsesc următoarele elemente:

- la art. 4 alin. (2), descrierea serviciilor de acces la canalizație;
- la art. 5 și art. 7, proceduri de comandă și de furnizare a accesului;
- la art. 6, tarife pentru serviciile de acces;
- la art. 4 alin. (3)-(20), condițiile tehnice în care sunt oferite serviciile privind accesul la canalizație.

Aplicarea principiului nediscriminării în privința accesului la infrastructura construită în cazul acestui proiect presupune utilizarea aceluiași tip de contract, precum și furnizarea de indicatori care să măsoare reactivitatea entității care pune la dispoziție elementele de infrastructură în ceea ce privește acțiunile pe care trebuie să le întreprindă pentru a acorda accesul (de exemplu, termenul maxim de răspuns la o solicitare de acces, termenul maxim de încheiere a contractului, termenul maxim de punere la dispoziție a serviciului solicitat).

Astfel, PMS a prevăzut în Regulamentul de acces un termen de răspuns la o cerere de acces de 15 zile, un termen de două luni pentru încheierea contractului de acces, în cazul îndeplinirii cerințelor de acordare a accesului, respectiv un termen de 15 zile pentru negocierea modificării sau completării unui contract de acces. În ceea ce privește termenul de punere la dispoziție a serviciului, în vederea instalării de către furnizori a rețelelor publice de comunicații electronice, acesta nu este explicit menționat în cadrul Regulamentului de acces, serviciul putând fi furnizat de către PMS oricând după încheierea contractului, în condițiile notificării lucrărilor cu cel puțin două zile în avans, astfel cum este prevăzut la art. 7 alin. (1).

De asemenea, potrivit Regulamentului de acces propus, PMS a avut în vedere o serie de criterii obiective de refuz al accesului:

- imposibilitatea implementării tehnice a solicitării;
- lipsa spațiului disponibil;
- riscul crescut de afectare a integrității și securității rețelelor deja instalate;
- riscul de interferențe semnificative cauzate de furnizarea serviciilor pe elementele de rețea care ar urma să fie instalate.

În cazul respingerii cererii de acces, motivele obiective care au determinat luarea acestei decizii sunt comunicate în scris solicitantului, într-un termen de 15 zile.

Desigur, motivele de mai sus pot reprezenta criterii obiective numai în cazurile în care montarea elementelor de rețea a fost realizată corect din punct de vedere tehnic, conform celor mai bune practici în domeniu, prevedere menționată de PMS la art. 7 alin. (7) din Regulamentul de acces, iar refuzul acordării accesului poate fi atacat de către solicitant la instanța competentă, în conformitate cu art. 5 alin. (8) din Regulamentul de acces.

La art. 5 alin. (11) din Regulamentul de acces, PMS propune un termen de 90 de zile pentru instalarea rețelelor în subteran, termen pe care Autoritatea îl consideră rezonabil pentru a permite operatorilor să realizeze lucrările necesare amplasării rețelelor în infrastructura municipală. În plus, conform art. 5 alin. (12) din Regulamentul de acces, PMS a prevăzut ca, în situații temeinic justificate, la solicitarea motivată a furnizorului, acest termen să poată fi prelungit.

Respectarea principiului nediscriminării presupune și asigurarea **neutralității tehnologice**, prin acordarea dreptului de acces la infrastructura de canalizație tuturor furnizorilor de comunicații electronice indiferent de tehnologia utilizată pentru dezvoltarea propriilor rețele.

Astfel, conform prevederilor art. 4 alin. (2) din Regulamentul de acces, PMS pune la dispoziția furnizorilor de rețele publice de comunicații electronice servicii de închiriere spațiu în tuburile din canalizația de transport sau cea de distribuție, în vederea instalării de cabluri de fibră optică sau cupru.

De asemenea, potrivit art. 4 alin. (15) din Regulamentul de acces, *„Tubetele, cablurile de fibră optică, cablurile coaxiale, firele de cupru torsadate sunt proprietatea furnizorilor, iar introducerea acestora în canalizație se va face prin grija furnizorilor, utilizând cele mai bune practici ale fiecărei tehnologii, ținând cont de specificațiile tehnice ale cablurilor și tubulaturii, fișele tehnologice, sub supravegherea reprezentantului desemnat de proprietarul infrastructurii fizice municipale.”*

Corelarea acestor prevederi cu un mod de alocare judicioasă a resurselor infrastructurii subterane de canalizație, astfel cum PMS a avut în vedere conform art. 5 alin. (6) din *Regulamentul de acces*, este în măsură să asigure respectarea principiului nediscriminării în legătură cu asigurarea neutralității tehnologice.

În plus, tot în vederea respectării principiului nediscriminării, PMS a inclus la art. 4 alin. (19) din Regulamentul de acces prevederea conform căreia, în zona în care a fost realizată de către PMS infrastructura fizică subterană municipală de comunicații, nu se mențin, respectiv nu se acordă drepturi exclusive ori speciale pentru furnizorii de rețele publice de comunicații electronice. Autoritatea menționează că această prevedere este în acord cu dispozițiile art. 10 alin. (2) și (3)⁵ din Legea nr. 159/2016.

Referitor la durata minimă de valabilitate a contractului, de un an, propusă de PMS și menționată la art. 6 alin. (3) din Regulamentul de acces, având în vedere că solicitările furnizorilor de acces la infrastructura PMS sunt făcute, de regulă, cu scopul de a oferi servicii de comunicații electronice utilizatorilor finali, Autoritatea consideră că aceasta este în acord cu prevederile art. 50 alin. (1) și alin (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 111/2011 privind comunicațiile electronice, aprobată, cu modificări și completări, prin Legea nr. 140/2012, prevederi care stabilesc în ceea ce privește contractele încheiate de consumatori pentru a beneficia de servicii de acces și conectare la rețele publice de comunicații electronice ori de servicii de comunicații electronice destinate publicului că aceste contracte *„pot fi încheiate pentru o perioadă contractuală inițială de cel mult 24 de luni”*, legea oferind consumatorilor posibilitatea *„de a încheia contracte pentru a beneficia de serviciile prevăzute la alin. (1) cu o durată de cel mult 12 luni”*.

În practică, deși politicile comerciale ale operatorilor includ oferte de servicii (telefonie, internet, televiziune) care permit consumatorilor să solicite rezilierea contractelor după o perioadă mai scurtă de un an, acestea sunt cel mai adesea însoțite de perceperea unor plăți compensatorii față de furnizorul de servicii, care să acopere costurile furnizorului pe o perioadă de un an.

În plus, Contractul de acces prevede la art. 10 pct. 10.1., posibilitatea modificării clauzelor sale, prin act adițional, cu acordul părților, cu excepția modificărilor care au la bază hotărâri ale Consiliului Local al Municipiului Sibiu sau prevederi ale altor acte normative (legi, hotărâri de Guvern, ordonanțe).

⁵ La art. 10, alin. (2) și (3) din Legea nr. 159/2016 se precizează că:

„(2) Cu excepția proiectelor cărora le sunt aplicabile dispozițiile art. 25, este interzisă acordarea sau menținerea unor drepturi speciale ori exclusive în ceea ce privește instalarea unor elemente de infrastructură fizică necesare susținerii rețelelor de comunicații electronice.

(3) Instituirea unor drepturi speciale sau exclusive în ceea ce privește instalarea unor elemente de infrastructură fizică necesare susținerii rețelelor de comunicații electronice, în alte condiții decât cele prevăzute la alin. (2), este nulă de drept.”

Mai mult, Regulamentul de acces propus de PMS include și prevederi referitoare la utilizarea partajată a infrastructurii. Astfel, potrivit art. 4 alin. (11), „Furnizorii de rețele publice de comunicații electronice care au încheiat un contract de acces la infrastructura municipală cu municipiul Sibiu, pot încheia acorduri de utilizare partajată a infrastructurii fizice proprii, inclusiv a propriilor racorduri la imobile, cu alți furnizori de rețele publice de comunicații, în aceleași condiții de acces tehnice și economice cu cele stabilite prin prezentul Regulament, cu respectarea prevederilor Legii nr. 159/2016”, cu obligația de a face cunoscute PMS acordurile respective, în termen de 10 zile de la încheierea lor.

În ceea ce privește intenția PMS de a permite furnizorilor de rețele publice de comunicații electronice să încheie, pe baze comerciale, acorduri de utilizare partajată a rețelelor proprii instalate în infrastructura municipală, menționată la art. 4 alin. (12) din Regulamentul de acces, Autoritatea consideră că această măsură poate contribui la intrarea mai rapidă pe piață a unor furnizori de servicii de comunicații electronice destinate utilizatorilor finali.

ANCOM consideră că publicarea pe pagina de internet a PMS a informațiilor privind amplasarea infrastructurii fizice municipale, disponibilitatea spațiului în canalizație, precum și referitoare la realizarea de noi tronsoane de canalizație subterană, astfel cum este prevăzut la art. 5 alin (3) și (4) din Regulamentul de acces, asigură transparența necesară în vederea oferirii accesului deschis la infrastructura municipală.

În plus, publicarea pe pagina de internet a PMS a unui anunț privind intenția unui furnizor de rețele publice de comunicații electronice de a construi, pe cheltuială proprie, noi tronsoane de canalizație de distribuție, astfel cum este prevăzut la art. 6 pct. 6.2. din Contractul de acces, are rolul de a facilita investițiile în infrastructură și realizarea coordonată a lucrărilor de inginerie civilă și, implicit, de a reduce costurile fiecărui furnizor cu aceste lucrări.

Pentru a facilita accesul furnizorilor la infrastructura municipală este necesară existența unei proceduri de acces cu prevederi clare și transparente. Acestea au fost elaborate de PMS și se regăsesc în cuprinsul Regulamentului de acces. Astfel, pentru a obține dreptul de acces în infrastructura municipală, furnizorul transmite o cerere către PMS, utilizând formularul standard prevăzut la Anexa 3 la Hotărârea de Consiliu Local al Municipiului Sibiu. PMS analizează solicitarea și comunică solicitantului soluția motivată, în termen de 15 zile, iar dacă sunt îndeplinite condițiile de acces, într-un termen de două luni de la data depunerii cererii este încheiat un contract de acces, prin care sunt stabilite condițiile de exercitare a acestui drept.

Pentru a efectua lucrări de instalare, dezinstalare, întreținere, înlocuire sau extindere a rețelelor publice de comunicații electronice în infrastructura municipală, precum și pentru măsurători, inventariere sau configurare a rețelelor, furnizorii transmit o notificare către PMS, cu cel puțin două zile lucrătoare înainte de data prevăzută pentru începerea lucrărilor.

În ceea ce privește lucrările de reparații cu caracter de urgență, pentru asigurarea continuității furnizării serviciilor de comunicații electronice, acestea se efectuează pe baza unei notificări telefonice a reprezentantului PMS, urmând ca în maxim două zile lucrătoare furnizorul să transmită o notificare în scris prin care să confirme realizarea intervenției în regim de urgență. ANCOM consideră că facilitarea accesului în infrastructura municipală în regim de urgență, pentru efectuarea acestui tip de lucrări, este foarte importantă, dată fiind importanța restabilirii serviciului într-un timp cât mai scurt, în beneficiul utilizatorilor finali.

VI. Concluzii

Ca urmare a analizei condițiilor tehnice și economice de acces la infrastructura fizică municipală (canalizația subterană) destinată instalării de rețele publice de comunicații electronice în municipiul

Sibiu, stabilite de PMS prin Regulamentul de acces, Contractul de acces și Formularul de acces, documente transmise prin adresa PMS nr. 61952/09.08.2019, înregistrată la ANCOM cu nr. SC-24958/19.08.2019, Autoritatea consideră că prevederile din aceste documente îndeplinesc exigențele legale în ceea ce privește asigurarea accesului deschis și respectă principiile nediscriminării, proporționalității și obiectivității prevăzute de dispozițiile art. 25 din Legea nr. 159/2016.

În consecință, propunem emiterea aprobării președintelui ANCOM privind condițiile tehnice și economice de acces la infrastructura fizică municipală (canalizația subterană) destinată instalării de rețele publice de comunicații electronice în municipiul Sibiu, prevederi cuprinse în documentele Regulament de acces, Contract de acces și Formular de acces, anexate deciziei de aprobare.

VII. Procedura ulterioară

Orice modificare sau completare a condițiilor tehnice și economice de acces la canalizația PMS se supune aprobării emise prin decizie a președintelui ANCOM.

Menționăm că, în situația în care PMS decide să lanseze noi servicii de acces la canalizație (față de cele aprobate de ANCOM) sau să schimbe condițiile de furnizare ale celor vizate de decizia autorității, este necesară aprobarea ANCOM, întrucât modificările propuse, oricât de mici în aparență, necesită reevaluarea întregului ansamblu al condițiilor tehnice și economice de acces, având în vedere intercondiționările care pot apărea între acestea, implicațiile unora asupra altora etc.